

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM Základní škola Velká Jesenice

Vzdělávací oblast : **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět : **Prvouka 1. – 3. ročník**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Prvouka** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o jejich vymezení časové. Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase.

Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické

funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- jsem školák
- pozitivní vztah ke vzdělání, ke spolužákům, učitelům a škole jako instituci
- negativní vztah k nežádoucím formám chování, jako je podlost, lež, krádež a násilí
- chci se chovat správně
- pozitivní vztah k přírodě a její ochraně
- staří a postižení lidé, malé děti, těhotné ženy a slabí jedinci si zaslouží ochranu a pozornost.
- chování ve škole je v určitých ohledech odlišné od chování doma nebo venku
- zdraví a rodina má vysokou nenahraditelnou hodnotu.

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- sdělit svoji adresu
- používat prakticky základní formy společenského styku
- připravit si své pracovní místo, plnit své základní školní povinnosti
- zapsat počasí pomocí dohodnutých značek
- umět správně pojmenovat části svého těla včetně intimních částí
- provádět základní úkony osobní hygieny
- pozorovat jevy v přírodě a pozorování jednoduchým způsobem sdělit
- zapojit se do her s ostatními dětmi
- napsat svoji adresu a adresu školy
- orientovat se bezpečně v kalendáři. Přečíst na hodinách čas na hodiny a minuty
- dovést pečovat o pokojové rostliny
- zhotovit jednoduché krmítko a doplňovat ho krmivem
- pohybovat se podle pravidel pro chodce.
- v okolí školy a bydliště umět určit hlavní světové strany
- dodržovat dopravní kázeň, připravovat se na roli cyklisty
- třídit odpady
- pozorovat lupou a pořídit jednoduchý nákres pozorování
- podle instrukce provést jednoduchý pokus
- měřit délku a teplotu
- přiložit na ránu náplast a jednoduchý obvaz, změřit si teplotu

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Prvouky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...). Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů: Učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:

učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: Učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím je učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV: Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení

OSV 4 Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích

OSV 5 Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc

OSV 8 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích

OSV 9 Kooperace a kompetence : rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO Výchova demokratického občana

VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV Multikulturní výchova

MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV Environmentální výchova:

EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině

EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

MV Mediální výchova:

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot

MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv a role médií v každodenním životě

Učební plán předmětu Prvouka v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
prvouka	2	2.	2.	-	-	6

Vyučovací předmět : **Prvouka**

Období – ročník : **1. období – 1. ročník**

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka v 1. ročníku je soustředěna kolem dvou základních témat. V prvním pololetí je to zejména začlenění dítěte do života třídy a školy. Celým rokem prochází pozorování změn v přírodě v různých ročních dobách. Témata prvouky představují velmi často jádro, kolem kterého je koncipován celý školní den. Na právě aktuální téma navazují další předměty, které ho umožní nahlížet z jiných pohledů. Tento přístup podporuje v dětech návyk komplexního přístupu, udržuje zájem dětí střídáním činností a umožňuje udržet zájem dětí i v předmětech, kde je to jinak těžké.

Tematické okruhy v předmětu Prvouka v 1. ročníku

- Jsem školák: moje škola, učitelé, spolužáci, základy společenského styku, moje pracovní místo, moje školní povinnosti
- Moje rodina: moje adresa, moje rodina, příbuzenské vztahy, můj volný čas, moje zájmy, čím se baví ostatní
- Roční doby: změny v přírodě, počasí, tradice (Vánoce, Velikonoce)
- Živočichové a rostliny: v jednotlivých ročních dobách, pozorování přírody, hry dětí
- Orientace v čase: (měsíce, dny, celé hodiny)
- Části lidského těla: chci znát své tělo a chci o něj pečovat, názvy vnějších částí lidského těla včetně částí intimních, důležitost všech částí lidského těla, odmítání hanlivých (vulgárních) výrazů v souvislosti s lidským tělem, znalost správných názvů částí těla je nezbytná například ve styku s lékařem
- Pečujeme o své zdraví: osobní hygiena, správná výživa, nemoc, úraz, prevence
- Jsem chodec: základy dopravní výchovy chodce, bezpečná cesta do školy

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

4. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi

5. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
6. projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

7. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
8. pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY

9. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
10. roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
11. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

12. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
13. dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
14. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
15. uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
16. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Cílové zaměření předmětu Prvouka v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 1. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	<i>DV: zná název školy, jméno učitelky, vychovatelky, ředitele školy DV: rozlišuje jednotlivá povolání vyskytující se ve škole DV: orientuje se v prostředí školy DV: zná cestu do školy a zpět, rozpozná „kritická místa“ DV: zná pravidla bezpečné chůze po chodníku, po silnici DV: přechází silnici na bezpečném místě DV: orientuje se ve škole – rozmístění tříd, jídelna, školní družina</i>	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka bezpečná cesta do školy škola – prostředí školy, orientace ve škole, činnosti ve škole	<i>MkV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy</i>
<i>OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</i>	<i>DV: rozlišuje typy domů, bytů DV: rozpozná ekosystémy (les, pole, louka, rybník, řeka) v blízkosti školy a domova DV: uvědomuje si rozdíl mezi silnicí, polní cestou, lesní cestou DV: uplatňuje bezpečné chování na různých typech cest</i>	Obec – její části, významné budovy v obci, poloha v krajině, okolí školy	<i>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Lidé kolem nás			
<p><i>OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</i></p>	<p><i>DV: rozlišuje vztahy v rodině (rodiče, děti, prarodiče, teta, strýc)</i> <i>DV: vypráví o životě v rodině na základě osobních zkušeností</i></p> <p><i>DV: vnímá role v rodině a vztahy mezi jednotlivými členy rodiny</i> <i>DV: uvědomuje si rozdíl mezi právem a povinností v souvislosti s rolemi v rodině (rodič – dítě)</i> <i>DV: zprostředkovává ostatním oslavy a tradice v rodině na základě vlastní zkušenosti</i></p>	<p>Rodina – postavení jedince v rodině Příbuzenské vztahy, rodinné soužití Pomoc v rodině Oslavy a zvyky v rodině Soužití lidí – komunikace v rodině</p> <p>Projevy lásky a citu – pomoc slabým</p>	<p><i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i></p>
<p><i>OVO 6: projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i></p>	<p><i>DV: podílí se na vytváření pravidel soužití</i> <i>DV: vnímá pravidla soužití jako nutnou součást mezilidských vztahů</i> <i>DV: umí si připravit pomůcky podle pokynu učitele</i> <i>DV: učí se rozlišovat nežádoucí formy chování</i> <i>DV: začíná si uvědomovat rozdíly mezi spolužáky (charakter, vlastnosti, dovednosti, schopnosti)</i> <i>DV: tyto rozdíly se snaží respektovat</i> <i>DV: vnímá rozdíl mezi základními</i></p>	<p>Škola – pravidla soužití: vztahy mezi dětmi, vzájemná pomoc a respektování Chování lidí : pravidla společenského styku – pozdrav, poděkování právo a spravedlnost – právo na relaxaci, na základní lidské potřeby (pitný režim, toaleta), práva a povinnosti žáků školy povinnosti: v rodině, ve škole</p>	<p><i>OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě</i> <i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i> <i>OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování</i></p>

	<i>lidskými právy a naplňování povinností</i>		
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Lidé a čas			
<i>OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, popíše a porovná</i>	<i>DV: orientuje se v čase (rok, měsíc, týden, den, hodina, včera, dnes, zítra) DV: sestavuje svůj režim dne s ohledem na povinnosti i práva DV: vyjmenuje dny v týdnu DV: orientuje se v souvislostech (dnes pondělí, včera neděle) minulosti, přítomnosti a budoucnosti)</i>	Orientace v čase a časový řád – určování času, režim dne, kalendář, roční období	<i>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení OSV 4: Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</i>
Rozmanitost přírody			
<i>OVO 9: pozoruje viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	<i>DV: zná roční období a umí pojmenovat jejich základní charakteristické rysy (např. s volným časem dítěte, s proměnami přírody) DV: rozlišuje skupenství vody na základě vlastního pozorování DV: přiřadí do ročních období významné oslavy a tradice (Vánoce, Velikonoce) DV: uvědomuje si tradiční význam svátků</i>	Orientace v čase – roční období, kalendář, významné dny a svátky	<i>EV 2: Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 10: roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	<i>DV: pozná listnaté, jehličnaté stromy a ovocné stromy DV: rozlišuje strom, keř a bylinu DV: zná základní části stromu a byliny DV: podle viditelných znaků rozlišuje ovoce a zeleninu DV: uvědomuje si jejich význam v přírodě i význam pro člověka DV: zná domácí i volně žijící zvířata DV: pojmenuje mláďata domácích zvířat</i>	Rostliny a živočichové ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: ochrana rostlin a živočichů	<i>EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví</i>
<i>OVO 11: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i>	<i>DV: provádí jednoduchá pozorování změn v přírodě v souvislosti s ročními obdobími DV: změny zapisuje pomocí jednoduchých značek</i>	Jednoduché pokusy a pozorování	
Člověk a jeho zdraví			
<i>OVO 12: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i>	<i>DV: pojmenuje základní části lidského těla DV: uplatňuje správný pitný režim DV: sestavuje správný denní režim i s ohledem na pohybové aktivity DV: zná zásady správné životosprávy DV: dodržuje správné hygienické návyky (mytí rukou, hygiena, čisté zuby) celková osobní</i>	Lidské tělo – životní potřeby a projevy péče o zdraví – nemoc, drobná poranění a úrazy, první pomoc	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: rozliší nemoc a úraz, pozná projevy běžné nemoci (nachlazení, rýma, angína)</i></p> <p><i>DV: ví, jak se zachová při drobném poranění (přivolání dospělého, poskytnutí základního ošetření)</i></p> <p><i>DV: zná zásady správného chování u lékaře (i zubního) problému, hledání pomoci při potížích</i></p>		
<p><i>OVO 13: dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i></p>	<p><i>DV: zná zásady bezpečného chování ve skupině a uvědomuje si následky svého chování</i></p> <p><i>DV: snaží se předcházet úrazům a poraněním sebe i druhých</i></p>	<p>Osobní bezpečí – krizové situace (šikana, týrání)</p>	<p><i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</i></p>
<p><i>OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</i></p>	<p><i>DV: ví, jak se chovat při setkání s neznámými osobami</i></p> <p><i>DV: upozorní na podezřelé chování jedince dospělou osobu (rodič, učitel, vychovatelka)</i></p> <p><i>DV: vyhýbá se osamělým místům, kde by byl vystaven nebezpečí</i></p>	<p>Osobní bezpečí; krizové situace</p>	<p><i>OVO 15: uplatňuje základní pravidla silničního provozu</i></p>

Vyučovací předmět : **Prvouka**

Období – ročník : **1.období – 2. ročník**

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka ve 2. ročníku

Pojetí prvouky v druhém ročníku se v zásadě neliší od ročníku prvního. Pro děti je zajímavé, umožníme-li jim využít nabyté dovednosti čtení a psaní. Nalezneme-li vhodnou spojitost mezi tématem, kterému se chceme věnovat v prvouce, zpestříme tak významně vyučování jazykové složky i prvouky samotné. Úspěch je většinou věcí vhodné motivace dětí, kterou lze právě v prvouce nalézt velmi často.

Tematické okruhy Prvouky ve 2. ročníku:

- Žiji mezi lidmi: základy slušného chování v rodině a společnosti, ohleduplnost, kamarádství, správné stolování, datum narození, adresa školy
- Náš rok: orientace v čase - kalendářní a školní rok, týdny, dny, hodiny a minuty, denní režim dětí, práce a odpočinek, minulost, současnost, budoucnost, úcta k tradicím a památkám
- Příroda kolem nás: ochrana přírody, domácí zvířata a jejich mláďata, pokojové rostliny, zelenina, ovoce (ovocné stromy), pomoc živočichům v přírodě v nepříznivých situacích
- Člověk a jeho smysly: péče o sluch a zrak
- Pečujeme o zdraví: prevence nemocí a úrazů, zdravý životní styl, vliv pohybu na zdraví, poučení o škodlivosti kouření, základy duševní hygieny
- Technika a práce lidí: povolání rodičů, úcta k práci a jejím výsledkům, hry a hračky dříve a nyní
- Dopravní výchova: prohlubování dopravních návyků chodce, dítě v dopravních prostředcích

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

4. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
5. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
6. projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

7. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

8. pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY

9. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

10. rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

11. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

12. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

13. dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

14. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě

15. uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu

16. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Cílové zaměření předmětu Prvouka ve 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 2. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	<i>DV: popíše svoji cestu do školy DV: rozezná základní dopravní značky, přechází na přechodu pro chodce, zná semafor DV: zná běžné dopravní prostředky včetně hromadných DV: ví, kde je zastávka MHD a jak se na ní chovat</i>	Domov: prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka Bezpečná cesta do školy	<i>MkV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)</i> VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)
<i>OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost</i>	<i>DV: popíše svůj domov (byt, dům) DV: vyjmenuje jednotlivé místnosti svého domova a jeho vybavení DV: nakreslí jednoduchý plánec svého domova DV: jednoduše vysvětlí rozdíl mezi vesnicí a městem DV: pozná významné budovy v obci a jejich značení Domov: prostředí domova, panelový dům, nájemní dům, byt, vesnice, město</i>	Obec: úřady, policie, hasiči, nemocnice, pošta, nádraží, kulturní zařízení, jiné dominanty města	<i>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</i>
Lidé kolem nás			
<i>OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</i>	<i>DV: zná role rodinných příslušníků DV: orientuje se v širších rodinných vztazích (sestřenice, teta, strýc) DV: hovoří o významných událostech v rodině (oslavy, výročí) DV: vyjmenuje povolání členů rodiny</i>	Rodina: známí a noví lidé – odstupňování známosti podle důvěry a přátelství (pomoci) Známí a noví lidé podle společných zájmů	<i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><i>OVO 6: projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i></p>	<p><i>DV: zná běžné domácí práce, přiměřeně se některých účastní</i> <i>DV: rozliší pojem „známý rodiny“ na základě důvěry a míry přátelství</i></p> <p><i>DV: nejen barva vlasů liší lidi navzájem , DV: uvědomuje si odlišnosti v nářečí i cizím jazyku</i> <i>DV: vnímá povahové vlastnosti jako další prvek odlišností</i> <i>DV: uvědomuje si odlišnosti podle různých zájmů a koníčků</i> <i>DV: vypráví o svých koníčcích a zálibách</i></p>	<p>Jak se seznamujeme být opatrní Práce, zaměstnání, řemesla, nezaměstnanost, odpočinek, zábava Využití volného času: cestování, sport, kultura, hry : na co musíme</p> <p>Podobní a odlišní lidé – barva pleti, místní původ, povahové vlastnosti jazyk a nářečí Volný čas</p>	<p><i>OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě</i> <i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i> <i>OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Lidé a čas			
<i>OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	<p><i>DV: rozlišuje jednotlivé části dne (svítání, ráno, dopoledne...)</i></p> <p><i>DV: určuje celé hodiny, půlhodiny, čtvrt hodiny</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje měsíce kalendářního roku a přiřadí k nim volno časové aktivity</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje měsíce školního roku a přiřadí k nim důležité mezníky (začátek a konec roku, pololetí)</i></p> <p><i>DV: přiřadí členy rodiny k časovým pojmům</i></p> <p><i>DV: znázorní jednoduchý rodokmen – strom života rodiny</i></p>	<p>Orientace v čase: hodiny nástěnné, sluneční, přesýpací (historické hledisko)</p> <p>Budík, hodiny náramkové, věžní</p> <p>Kalendář: stolní, hrací, záznamník, diář</p> <p>Minulost a současnost: dříve, dávno, nedávno, včera, předevčírem, zítra, pozítří</p> <p>Rodokmen</p>	<p><i>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení</i></p> <p><i>OSV 4: Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</i></p>
Rozmanitost přírody			
<i>OVO 9: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	<p><i>DV: pozoruje přírodu v ročních obdobích</i></p> <p><i>DV: svá pozorování zapíše domluvenými značkami</i></p> <p><i>DV: pozoruje změny i na živočiších (zimní a letní srst)</i></p> <p><i>DV: ptáci stěhovaví a přezimující</i></p> <p><i>DV: stromy opadavé a neopadavé</i></p> <p><i>DV: dokáže jednoduše definovat pojmy</i></p> <p>- savec, pták, hmyz</p>	<p>Proměny přírody</p> <p>Živočichové ve volné přírodě: srst, přezimování, stavba těla ptáků, savců (čtyřnohá zvířata)</p> <p>Ptáci a jejich hnízda, péče o ptáky v zimě</p>	<p><i>EV 2: Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,</i></p>
<i>OVO 10: roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	<p><i>DV: zná pojmy – zelenina, ovoce, zemědělské plodiny</i></p> <p><i>DV: rozlišuje druhy zeleniny – košťálová, kořenová, listová, cibulová, listová</i></p> <p><i>DV: rozlišuje druhy ovoce – malvice, peckovice, bobule</i></p> <p><i>DV: zná stavbu těla rostlin – kořen, stonek, list, květ, plod,</i></p> <p><i>DV: přiřadí pojmy – dužnina, jádřinec, pecka, semeno, slupka</i></p> <p><i>DV: přiřadí k časovému stromu</i></p>	<p>Zelenina a ovoce: – jejich druhy a význam pro člověka</p> <p>Zemědělské plodiny</p> <p>Pokoje rostliny</p> <p>Domácí mazlíčci</p> <p>Péče o zvířata v zajetí – podmínky života</p> <p>Chráněné rostliny</p> <p>Chránění živočichové</p> <p>Ekosystém – louka</p>	<p><i>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině</i></p> <p><i>EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví</i></p>

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 12: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<p><i>DV: popíše své hygienické návyky během dne</i></p> <p><i>DV: rozezná a umí použít mycí prostředky, čisticí prostředky, prací prostředky</i></p> <p><i>DV: umí vysvětlit, proč je nezbytné udržovat pracovní místo a dům v pořádku a čistotě</i></p> <p><i>DV: rozlišuje části trupu, hlavy, horní a dolní končetiny</i></p> <p><i>DV: zná pět smyslů a ví, jak je chráníme</i></p> <p><i>DV: seznámí se se základními vnitřními orgány člověka – mozek, plíce, srdce, žaludek</i></p> <p><i>DV: porovnává funkci vnitřních orgánů se životem rostlin a zvířat</i></p>	<p>Lidské tělo – vnitřní orgány</p> <p>Hygiena a čistota</p> <p>Pořádek a čistota</p> <p>Péče o zdraví</p>	<p><i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</i></p> <p><i>OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</i></p> <p><i>OSV 1: Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů</i></p>
OVO 13: dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své, ani zdraví jiných	<p><i>DV: ví, co je úraz (jak vzniká)</i></p> <p><i>DV: ví, jak přivolat pomoc</i></p> <p><i>DV: zná základní vybavení lékárníčky, ví, kdo je školní zdravotník</i></p> <p><i>DV: respektováním pravidel chování předchází případným úrazům</i></p> <p><i>DV: zná některé dětské nemoci (nakažlivé) a ví, jak neohrožovat druhé</i></p>	<p>Péče o zdraví</p> <p>Důležitá telefonní čísla: 150, 155, 158, 156, 112</p> <p>Pravidla chování Dětské nemoci</p>	<p><i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><i>OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</i></p>	<p><i>DV: učí se komunikovat s cizími lidmi bez ostychu, ale obezřetně</i> <i>DV: ví, komu se může svěřit s nepříjemným pocitem při komunikaci s neznámým člověkem</i> <i>DV: požádá o pomoc pro svého kamaráda</i> <i>DV: vnímá rozdíl mezi hrou, šikanou a násilím</i> <i>DV: je schopen odsoudit brutalitu a násilí v médiích (akční filmy)</i> Brutalita a násilí v médiích</p>	<p>Osobní bezpečí: rizikové prostředí</p> <p>Osobní bezpečí: služby odborné pomoci</p> <p>Brutalita a násilí v médiích</p>	<p><i>OSV 8: Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích</i></p> <p><i>MV 2: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot</i></p>
<p><i>OVO 15: uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu</i></p>	<p><i>DV: zná a dodržuje pravidla silničního provozu – chodec</i> <i>DV: učí se předvídat nebezpečí na silnici a na chodníku i při hrách</i> <i>DV: umí se slušně a bezpečně chovat v hromadné dopravě</i></p>	<p>Osobní bezpečí: bezpečné chování v silničním provozu</p> <p>Hromadná doprava</p>	<p><i>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</i></p>
<p><i>OVO 16: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i></p>	<p><i>DV: naslouchá a respektuje pokyny dospělých</i> <i>DV: zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů</i></p>	<p>Situace hromadného ohrožení</p>	<p><i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i></p>

Vyučovací předmět : **Prvouka**

Období – ročník : **1.období – 3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka ve 3. ročníku

Třetí ročník uzavírá první etapu výchovy a vzdělávání dětí zaměřenou na oblast přírody a společnosti. Základním zdrojem informací je stále bezprostřední dětská zkušenost, konkrétní věci a jevy v přírodě a společnosti. Na základě této konkrétní zkušenosti dochází již k prvním zobecněním a vytváření základů budoucích postojů mladého člověka. Nic není hotovo, jsou jen připraveny základy další výchovy a vzdělávání.

Tematické okruhy Prvouky ve 3. ročníku:

- Místo, kde žiji - okolí školy, okolí bydliště, orientace v místní krajině, hlavní světové strany,
- Minulost naší obce (města), lidé a jejich práce, volný čas, služby, kultura, sport, školství , náboženství
- Neživá příroda - základní vlastnosti látek a změny látek (hmotnost, teplota, objem), koloběh vody v přírodě, půda a její součásti, význam, nezbytné podmínky života
- Živá příroda - rostliny kvetoucí a nekvetoucí, části rostlin, hospodářské a léčivé rostliny, rostliny v okolí školy
- Živočichové - rozmanitost, stavba těla vybraných druhů, hospodářská a domácí zvířata
- Člověk - správné držení těla, správné pracovní polohy při běžných činnostech ve škole i doma, volba oblečení a správné obuvi, péče o zdraví, otužování
- Ochrana přírody a životního prostředí - ochrana živočichů a rostlin, přírodního prostředí, životní prostředí člověka a jeho ochrana
- Dopravní výchova - dopravní kázeň, cestování dopravními prostředky, dokončení výchovy chodce

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

4. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
5. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
6. projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

7. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

8. pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY

9. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

10. rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

11. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

12. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

13. dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

14. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě

15. uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu

16. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Vzdělávání v předmětu Prvouka ve 3. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<p><i>OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i></p> <p><i>OVO 2: začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí</i></p>	<p><i>DV: ví, kdy a kde se narodil, kde prožil své dětství</i></p> <p><i>DV: řekne a napíše celou svoji adresu</i></p> <p><i>DV: pojmenuje jednotlivé místnosti bytu a jejich vybavení</i></p> <p><i>DV: nakreslí jednoduchý plánec svého bytu</i></p> <p><i>DV: popíše a do plánu obce zakreslí cestu z místa bydliště do školy</i></p> <p><i>DV: do plánu vyznačí i polohu významných budov</i></p> <p><i>DV: řekne a zakreslí nebezpečná místa</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje dopravní značky z okolí bydliště a školy</i></p>	<p>Domov – prostředí domova, orientace</p> <p>v místě bydliště, adresa bydliště žáka</p> <p>Bezpečná cesta do školy</p>	<p><i>VDO 2: přijímá odpovědnost za své chování</i></p>
<p><i>OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky způsobu její estetické hodnoty a rozmanitost</i></p>	<p><i>DV: vypráví zajímavosti z historie své obce</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje významné historické památky své obce</i></p> <p><i>DV: mapuje okolí školy a bydliště</i></p> <p><i>DV: nakreslí jednoduchý orientační plánec</i></p> <p><i>DV: orientuje se v dalších částech obce, zná směr cesty</i></p> <p><i>DV: zná nejbližší okolní obce, vyhledává je na regionální mapě v okolní krajině a vyjádří různými</i></p> <p><i>DV: pracuje s regionální mapou, dává do souvislosti vyčtené údaje – řeky, silnice, obce, popíše podle mapy cestu do krajského města</i></p>	<p>Obec</p> <p>Minulost a současnost obce</p> <p>Rozdíly mezi městem a vesnicí</p> <p>Mapa</p>	<p><i>MV 1: hledání rozdílů mezi různými sděleními</i></p> <p><i>OSV 5: nápady, originalita, tvořivost</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: ví, podle čeho se orientuje ve volné přírodě a na neznámém místě</i></p> <p><i>DV: pozná rozdíl mezi rybníkem a nádrží</i></p> <p><i>DV: ví, jak je využita krajina v okolí obce (zemědělská, lesy, průmyslová..)</i></p> <p><i>DV: uvědomuje si estetické hodnoty přírody</i></p> <p><i>DV: srovnává různé prvky výstavby (historické-současné, cihlové – panelové)</i></p>	<p>Plán obce a blízkého okolí</p> <p>Značky na mapě</p> <p>Příroda v okolí obce</p> <p>Zástavba – byty, domy, obchodní centra, historické budovy</p>	<p><i>ENV 3: doprava a životní prostředí</i></p> <p><i>ENV 4: naše obec, náš životní styl</i></p>
Lidé kolem nás			
<p><i>OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</i></p>	<p><i>DV: vypráví, při jakých příležitostech se setkává širší rodina</i></p> <p><i>DV: pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině s určením otcovy a matčiny strany</i></p> <p><i>DV: hovoří o pravidlech chování v rodině, pojmenuje svoji pravidelnou účast na chodu domácnosti</i></p>	<p>Rodina – tradice</p> <p>Role v rodině, pravidla chování a soužití v rodině</p> <p>příbuzenské vztahy, oslavy</p>	<p><i>OSV 7: dobré vztahy, chování podporující</i></p> <p><i>dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc</i></p> <p><i>MkV 2: právo všech lidí žít společně</i></p>
<p><i>OVO 5: odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</i></p> <p><i>DV: zná povolání svých rodičů i blízkých příbuzných a dokáže jedno-duše popsat, co se dělá v daném povolání</i></p>	<p><i>DV: vyvozuje potřebu i význam povolání (pro rodinu, společnost, kolektiv)</i></p> <p><i>DV: uvědomuje si rozdíl mezi psychickou a fyzickou prací</i></p>	<p>, Povolání, práce, řemesla</p> <p>Fyzická a psychická práce</p> <p>Relaxace – volný čas</p>	<p><i>VDO 2: přijímat odpovědnost za svůj život</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><i>OVO 6: projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i></p>	<p><i>DV: naslouchá různým názorům spolužáků</i> <i>DV: vychází vstřícně přiměřeným požadavkům</i> <i>DV: umí dát najevo svůj nesouhlas bez projevu agresivity či ironie</i></p>	<p>Třída, škola – respektování různých povahových vlastností a dalších odlišností Spolužáci s různým zdravotním postižením</p>	<p><i>OSV 6: vzájemné poznávání ve třídě</i> <i>OSV 7: respektování</i> OSV 8: pravda a lež</p>
Lidé a čas			
<p><i>OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i></p> <p><i>OVO 8: pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</i></p>	<p><i>DV: pro orientaci v čase běžně používá kalendář</i> <i>DV: v kalendáři s jistotou vyhledá datum svého narození i blízké rodiny</i> <i>DV: popíše různá měřidla času</i> <i>DV: ví, kde získá informace o životě v dávných dobách</i></p> <p><i>DV: pojmenuje významné rodáky a přiřadí k nim danou činnost</i> <i>DV: sestavuje „encyklopedii“ významných osobností – sportovní a kulturní</i> <i>DV: interpretuje báje a pověsti spjaté s místním okolím</i></p>	<p>Orientace v čase, časový řád</p> <p>Jak žili lidé dříve <i>Významné osobnosti současnosti i nedávné minulosti</i> Regionální báje a pověsti</p>	<p><i>OSV 3: organizace vlastního času</i> <i>OSV 4: dobrá organizace času</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Rozmanitost přírody			
<i>OVO 9: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	<p><i>DV: na základě vlastních pozorování ví, v jaké podobě se v přírodě nachází voda a jak mění svoji podobu</i> <i>DV: popíše a jednoduše zakreslí koloběh vody v přírodě</i> <i>DV: vyjmenuje základní podmínky života na Zemi</i> <i>DV: ví, jaký význam má Slunce pro život na Zemi</i> <i>DV: pozoruje a zaznamenává délku a intenzitu světla v ročních obdobích</i> <i>DV: ví, při jaké teplotě voda mění své skupenství</i> <i>DV: uvědomuje si důležitost vzduchu pro život a co je zdrojem kyslíku</i> <i>DV: uvědomuje si vztah lidí k životnímu prostředí : čistota vody, vzduchu</i> <i>DV: navrhuje opatření ke zvýšení čistoty ovzduší a vody</i> <i>DV: rozlišuje správné a špatné v chování lidí k přírodě</i></p>	<p>Neživá příroda – podmínky života na Zemi</p> <p>Slunce – Země Voda</p> <p>Světlo, teplo</p> <p>Teplota</p> <p>Vzduch</p> <p>Čistota životního prostředí</p> <p>Ochrana životního prostředí</p>	<p><i>ENV 2: voda, ovzduší, energetické Zdroje</i> <i>prostředí ENV 3: vliv průmyslu na životní prostředí, ochrana životního</i></p>
<i>OVO 10: roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	<p><i>DV: rozlišuje užitečné přírodniny</i> <i>DV: jednoduchým způsobem vysvětlí rozdíl mezi přírodninou a surovinou</i> <i>DV: ví, z jakých přírodnin se získávají suroviny: dřevo vlna, mléko, kůže</i></p>	<p>Živá a neživá příroda</p> <p>Výživa rostlin</p>	<p><i>ENV 3: ochrana přírody</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: vysvětluje rozdíl mezi živou a neživou přírodou</i></p> <p><i>DV: pozoruje a popisuje, jakým způsobem probíhá výživa rostlin</i></p> <p><i>DV: zná v okolí obce chráněné přírodní druhy a uvědomuje si správné chování</i></p> <p><i>DV: uvádí příklady a porovnává kvetoucí a nekvetoucí rostliny</i></p> <p><i>DV: jednoduchým způsobem popíše rozdíl mezi rostlinami dřevnatými a dužnatými</i></p> <p><i>DV: vyvozuje a popisuje odlišnosti hub od rostlin</i></p>	<p>Chráněné rostliny a živočichové</p> <p>Kvetoucí a nekvetoucí rostliny</p> <p>Dřeviny – stromy a keře</p> <p>Bylina</p> <p>Houby</p>	
<p><i>OVO 11: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i></p>	<p><i>DV: pozoruje, kdy se mění skupenství vody, měření zapisuje</i></p> <p><i>DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě</i></p> <p><i>DV: pozoruje a zapisuje intenzitu slunečního světla</i></p> <p><i>DV: voda, důležitá součást života – provádí jednoduchá pozorování</i></p> <p><i>DV: provádí jednoduchá měření: délka, hmotnost, objem, teplota</i></p> <p><i>DV: k měření používá správné nástroje, provádí zápisy pozorování a měření</i></p>	<p>Pracovní nástroje a jejich užívání</p> <p>Veličiny: délka, hmotnost, objem, teplota</p>	<p><i>OSV 10: řešení učebních problémů</i></p> <p><i>OSV 11: odpovědnost, spolehlivost</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Člověk a jeho zdraví			
<i>OVO 12: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i>	<i>DV: vysvětlí rozdílnosti člověka od ostatních savců DV: vnímá rozdíly mezi pohlavím DV: učí se respektovat odlišné pohlaví DV: uvědomuje si, co je důležité pro zdravý způsob života a co našemu tělu škodí DV: vyjmenuje zásady zdravého způsobu života a snaží se je dodržovat DV: ví, jaké látky by měla obsahovat zdravá výživa DV: vyjmenuje možné návykové látky (alkohol, tabák, léky) DV: rozlišuje smyslová ústrojí a některé důležité vnitřní orgány: ledviny, plíce a žaludek</i>	Lidské tělo Stavba těla rostlin, savců, ptáků a člověka Zdravý životní styl Návykové látky	<i>OSV 2: moje tělo, co o sobě vím</i> <i>OSV 11: odpovědnost, spolehlivost</i>
<i>OVO 13: dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i>	<i>DV: zná rozdíl mezi nemocí úrazem DV: uvědomuje si souvislosti mezi výživou a zdravím DV: respektuje pravidla kolektivních her DV: pravidelným pohybem pomáhá ke zdravému životnímu stylu</i>	Nemoc a úraz Zdravá výživa Pravidla při hrách, první pomoc Pravidelný pohyb jako součást zdravého životního stylu	<i>VDO 2: respektování pravidel, odpovědnost za své činy a chování</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</i>	<i>DV: upozorní na podezřelé chování neznámého jedince DV: umí odmítnout nepříjemnou komunikaci DV: ví, kam se obrátí o pomoc či radu</i>	Osobní bezpečí Komunikace s neznámým jedincem Instituce a organizace poskytující pomoc	<i>OSV 7: podpora, pomoc OSV 8: předstírání v komunikaci</i>
<i>OVO 15: uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu</i>	<i>DV: respektuje pravidla silničního provozu DV: umí používat hromadné dopravní prostředky (vlak, autobus) a ví, jak se v nich správně chovat DV: ví, jak se správně chovat v silničním provozu jako chodec DV: připravuje se na roli cyklisty DV: ví, že jako cyklista se pohybuje v doprovodu DV: jako cyklista používá správné ochranné prostředky</i>	Pravidla silničního provozu Hromadné dopravní prostředky Jsem chodec Budu cyklista	<i>VDO 2: přijímání odpovědnosti za své činy a chování</i>
<i>OVO 16: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	<i>DV: respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech DV: zachovává chladnou hlavu při cvičeních (vyhlášení cvičného poplachu)</i>	Mimořádné události Cvičný poplach	<i>OSV 7: naslouchání, respektování</i>

